

Csendőrség új egyenruházata.

A magyar királyi csendőrség új egyenruházatáról egy később kiadandó végleges szabályzat megjelenéséig a csendőrség egyenruházatára vonatkozólag a honvédelmi miniszter 19043/el. 5—1921. szám alatt kiadott rendeletével a belügyminiszterrel egyetértőleg a következőképpen rendelkezett:

I. Általános rész.

A csendőrség szolgálati egyenruházatának színe: tábori zöld. Minősége: csendőröknél és prb. csendőröknél (pótcsendőröknél) közönséges, rangosztályba nem sorolt havidíjasoknál és altiszteknél félfinom, tiszteknél finom.

A díszruha kérdése a pénzügyi és beszerzési viszonyok javulásáig függőben marad, addig is a szolgálati ruházat egyuttal díszruhául is szolgál.

II. Rendszeresített szolgálati ruházati cikkek.

1. Tollas csendőrkalap, mint eddig.
2. Az új sapka leírása, ábrája és viselési módja később lesz kiadva.
3. Zubbony. A legénységi és a rangosztályba nem sorolt havidíjasok részére rendszeresített zubbony alakját és a tisztek s hasonló állásuak részére rendszeresített zubbony alakja mintá szerinti.

Közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőrlegénység és rangosztályba nem sorolt havidíjasok a csendőrségi hajtóka színének megfelelő színes vállszalagot viselnek. Válltekercs olyan színű, mint a vállszalag.

A hajtóka a csendőr-csapattiszteknél, a közbiztonsági szolgálatot teljesítő rangosztályba nem sorolt havidíjasoknál és legénységnél: acélzöld alapon buzérvörös, míg gazdasági tiszteknél és rangosztályba nem sorolt havidíjasoknál: acélzöld alapon tengerzöld.

A gombok tiszteknél és hasonló állásuaknál homályosan aranyozott fémből, rangosztályba nem sorolt havidíjasoknál és a többi legénységnél sötét táborizöld ködióból, vagy csontból, illetve sötét táborizöldre festett vasbádogból állíttatnak elő.

Tiszthelyettes-örsparancsnokoknál egy ezüstözött, tiszthelyettesjárásparancsnok-helyetteseknél egy aranyozott kis gomb

alkalmaztatik a galléron a széles ezüst paszomány közepe mögött az acélzöld hajtóka közepén.

A próbacsendőrök és csendőrök hajtókája egy 3 mm. széles sötét kávébarna, cernázott pamutfonálból készült sujtással van ellátva. A sujtás alakja olyan, mint a továbbbszolgáló altiszteknél.

A továbbbszolgáló altisztek csillagjai sajtolt és fehérrelakkozott horganylemezből készülnek, a rangosztályba nem sorolt havidíjasok pedig ezüst lemezzel borított (sajtolt) csillagot viselnek.

4. Nadrág. A csendőr-csapattisztek és lovas közbiztonsági szolgálatot teljesítő rangosztályba nem sorolt havidíjasok, valamint lovas csendőrlegénység részére a lovaglónadrág, a gyalog csendőrlegénység és lovaglónadrág viselésére nem jogosítottak részére a térdnadrág, az összes havidíjasok és altisztek részére a táborizöld pantalló és a fekete pantalló rendszeresítettik. A fekete pantallók mindenkinél egyforma buzérvörös szegélyzettel, a lábszárak alól felhajtás nélkül készülnek.

Az V. és ennél magasabb rangosztályba tartozó tisztek a lovaglónadrágot világos skarlátvörös szegélyzettel, ezenfelül a szegélyzet mindkét oldalán alkalmazott 3—3 cm. széles világos skarlátvörös posztósávokkal viselik. Ezek fekete és táborizöld pantallója a lovaglónadrágnál előirt szegélyzettel és posztósávokkal (lampassal) készül.

Fekete nadrághoz kizárólag fekete, táborizöldhöz pedig kizárólag csak barna cipő viselendő.

5. Nyakszegély, mint eddig.

6. Köpeny, mint eddig. A hátszalag tisztek számára és a legénység számára külön minta szerinti eltéréssel.

A tisztek köpenye acélzölddel van szegélyezve.

A rangosztályba nem sorolt havidíjasok köpenye alakra és kivitelre nézve olyan, mint a tiszti köpeny, azonban a következő eltérésekkel:

a) A gallér posztóból készül, mint a legénységi köpenynél.

b) A köpenyhajtókákon aranyozott gombok helyett homályosan ezüstözött kis gombok vannak.

c) A többi aranyozott gombok helyett fénytelen (legénységi) gombok alkalmaztatnak.

d) Az előrészek, ujjfelhajtások, zsebfedők és derékszalagok széleinek szegélyezése elmarad.

A közbiztonsági szolgálatot teljesítő rangosztályba nem sorolt havidijasok és legénységi egyének köpenyénél a vállszalagok ugyanolyanok, mint a zubbonynál.

7. Esőköpeny az összes csendőrségi egyének részére. All a derékból, az ujjakból, a derékszalagból, a gallérból nyakszalaggal és a felgombolható csuklyából.

A derék két előrészből és a nyeregszerűen bélelt hátrészből van összeállítva, jobb előrészenek külső felén egy sorban hat darab nagy, sötét taborizöld, minta szerint mintázott kődiógombbal van ellátva, melyek egymástól 10 cm. távolságra akként vannak felvarrva, hogy a legfelső gomb elülső szélétől körülbelől 9 cm.-nyire, a legalsó körülbelől 7.5 cm.-nyire, a legelső egyúttal a gallérillesztéktől 3 cm.-nyire fekszik.

A gallér végétől körülbelől 2 cm.-nyire kiálló baloldali előrész borításában, elülső széle mentén egy esőköpeny szövetből készült alátétszalag van alkalmazva, amely a gomboknak megfelelően 6 selyemmel kivarrt gomblyukkal van ellátva, melyek közül a legfelső az előrészt is áthatja. Az előrészek belől a szélek mentén, egy a felső részben a karlyukig terjedő, lefelé 10 cm.-nyire elnyuló esőköpenyszövetből készült borítással vannak ellátva, melyek alatt egy bélésvásznon betét van. Az előrészek szárnyaiban egy-egy esőköpenyszövetből készült zseb van beillesztve, a baloldali szárnyzseb torkolatán egy körülbelől 18 cm. hosszú kardnyílás van bevágva és a kardnyílás szalaggal ellátva. A kardnyílásszalag közepén egy gomblyuk van kivarrva, melynek segélyével a kardnyílás egy a zsebre felvarrott sötét taborizöld kis kődiógomb által begombolva lesz.

A zsebeket esőköpenyszövetből készült zsebfedők fődik be.

Az ujjak egy darabból vannak kiszabva, rajtuk csak egy alsó varrás és a kézcsuklónál egy körülbelől 3 cm. széles behajtás van.

Az ujjtorkolatoknak szűkíthetésére és bővítésére az alsó varrásnál körülbelől 7 cm.-nyire a kézcsuklótól egy körülbelől 18 cm. hosszú és 5 cm. széles esőköpenyszövetből készült ujjszalag van bevarrva, mely a torkolatnál az elülső szélétől körülbelül 1.5 cm.-nyire közepén egy selyemmel kivarrt gomblyukkal van ellátva.

Az ujjszalag begombolhatása céljából az ujja, körülbelől 10 cm.-nyire a torkolattól és körülbelől 16 cm.-nyire az ujjbevarrástól két egymástól 8 cm.-nyire álló sötét taborizöld kis kődiógomb van felvarrva.

A termet derekának magasságában az esőköpenyszövetből készült derékszalag van, mely hasonlóan készül, mint a posztóköpeny derékszalagja, azonban sötét taborizöld mintázott ködiógombokkal.

A fel- és lehajtásra berendezett, szögletein legömbölyített gallér az esőköpenyszövetből készült felső és alsó gallérból áll, melyek közé azok hosszirányában az alsó gallérhoz letüzött bélésvásznon betét van bevarrva. Az alsó gallérra, baloldali előszélétől körülbelül 5 cm.-nyire és a nyakillesztéktől körülbelül 8 cm.-nyire egy kis sötét taborizöld ködiógomb, továbbá ettől 10 cm.-nyire hátrafelé és a felső szélétől körülbelül 5 cm.-nyire egy ugyanolyan gomb van felvarrva, mely gombokra a nyakszalag a gallér lehajtása esetén felgombolható. Az alsó gallér jobboldalára, a baloldalon levő első gombhoz hasonló fekvésben szintén egy kis, sötét taborizöld ködiógomb van felvarrva, mely a gallér felhajtása esetén a nyakszalag legombolására szolgál. Az esőköpenyszövetből készült nyakszalag legömbölyített végein egy-egy selyemmel kivarrt gomblyukkal van ellátva. A gallér összekapcsolására a baloldali gallérvégre egy taborizöld vas nőkapocs, a jobb oldalra egy ugyanilyen hímkapocs van felvarrva.

A köpeny felakasztására a gallérillesztékvarratra belülről felvarrt, kétrétben összehajtott esőköpenyszövetből készült hurok szolgál.

Az 50 cm. hosszú hátrészhasíték mindkét oldalán és pedig a baloldalon egy 4 cm. széles esőköpenyszövetből készült borítás, a jobboldalon pedig egy kétrétben összehajtott sáv van alkalmazva. A hasíték begombolhatására a jobboldali sávon 5 kis, sötét taborizöld ködiógomb, a baloldali borításon 5 selyemmel kivarrt gomblyuk van alkalmazva.

A csuklya két részből van összetéve, a szabad végén be van szegve s a nyakkivágáson egy körülbelül 6 cm. széles esőköpenyszövetből való borítással van megerősítve. A csuklyának az esőköpenyre való felgombolhatására az esőköpeny alsó gallérillesztékén egymástól egyenlő távolságra fekvő 5 darab kis ködiógomb, míg a csuklyán a nyakkivágásnál a gomboknak megfelelően 5 darab selyemmel kivarrt gomblyuk van alkalmazva. A csuklyanyílás becsukhatására a felső rész felső szélének közepén a belső részen egy nyomó nőkapocs, az alsó részen pedig egy nyomó hímkapocs van alkalmazva.

Az esőköpeny hossza a lábikra közepéig ér és négy méret-nagyságban készül.

Az esőköpeny esős időjárásnál minden alkalommal — díszben való megjelenés kivételével — viselhető.

8. Mente tisztek s az összes lovas katonaállományu csendőregyének részére.

9. Lábtekerics, a ruhával azonos színü anyagból, az összes csendőrségi egyének részére.

10. Nyári ruházat táborizöld zsávolyból. Áll zubbonyból és pantallóból, tiszteknél is aranyozás nélküli matt gombokkal.

11. Nadrágszíj táborizöld csattal, mint eddig.

12. Bőrruházat az ismert kivitelben oly alakulat részére, mely motorok vagy gépek kezelésével foglalkozik.

13. Lábbeli.

a) Lovaglócsizma, magyar kivágásu szárral, a csendőrcsapattisztek, lovas rangosztályba nem soroló katonaállományu havidíjasok és a többi lovas legénység részére.

b) Bakancs, csukott nyelvrésszel, az összes csendőrségi egyének részére.

c) Könnyü cipő, az eddig is ismert kivitelben és szabásban, szárai azonban magasabbra készítenők, mint a bakancsé.

A cipőt lábbaljal gyengélkedő minden alkalommal, a többi legénység azonban csak a laktanyákban, táborban, vasúton vagy hajón, utazásoknál, továbbá akkor viselheti, ha a szabványos lábbeli javítás alatt áll.

Lovas legénység istállókon belül bakancsot vagy könnyü cipőt viselhet.

d) Hegyi cipő, az eddig is ismert kivitelben és alakban, a hegyes vidéken csapatszolgálatot teljesítő csendőregyének részére.

e) Téli csizma, a gyalog csendőrség számára, hideg és kedvezőtlen időjárás esetén leendő viselésre, alakja olyan, mint a lovaglócsizma.

14. Derékszíj, táborizöld csattal, legénység részére, mint eddig.

15. Bőröv vállszíjjal, tisztek és hasonállásuak, valamint rangosztályba nem soroló havidíjasok részére.

A vállszíj csakis mint szolgálati jelvény vállövszerüen, a jobb válltól a bal csipő felé viselendő.

A bőröv vállszíjjal — mint szolgálati jelvény — viselendő:

az államfőnél és királyi hercegeknél való kihallgatások alkalmával;

járőrszolgálatban;

menetöltözethez;

szemlék és díszkivonulások alkalmával;

ügyeleti, őr- és készülségi szolgálatban, hadtörvényszéki és rögtönítő eljárásnál, a becsületügyi végtárgyalásoknál és halálos ítélet végrehajtásánál;

a szolgálati szabályzatban meghatározott összes személyes jelentkezéseknél, továbbá kérelmek, panaszok és elrendelt vagy egyéb kihallgatásokhoz való előállításoknál;

a tiszti bemutatásnál és ellenőrzési szemléknél;

riadóknál, továbbá kivonulásoknál és egyéb szolgálatoknál az esetenkénti intézkedésekhez képest;

temetéseknél, ha az említett esetekben a megjelenés, kivonulás stb. szolgálati ruhában történik.

A parancsörtisztek ezenfelül a bőrövet a vállszíjjal mind-ama szolgálati alkalmaknál is viselni kötelesek, amidőn főnökeiket kísérik.

Egyéb alkalmakkor stb. a bőrövet a vállszíjjal viselni tilos.

A bőröv olyképp csatolandó fel, hogy a sárgaréz csatt az arc középvonalába jusson.

Azokban az esetekben, amidőn a szurony viselése van elrendelve, a szurony a bőröv baloldalára akasztandó fel.

A legénységi ügyeleti és külszolgalatban stb. a derékszíjat az előírt tölténytáskákkal kell viselni.

16. Fehérneműek kalikóból, mint eddig, azzal az eltéréssel, hogy színe táborizöld, az ing felső zsebekkel és szélesebb ujjkézeloekkel láttatik el.

Tisztek, rangosztályba nem sorolt havidíjasok és hasonló állásuak részére finomabb fehérnemű-vászon.

17. Keztyük, mint eddig.

18. Téli óvócikkek a hideg elleni védekezés céljaira szolgálnak.

Rendszeresíttetik:

a) Baslik, színe táborizöld.

b) Kötött swetter, téli ing, alsónadrág, kapca és haskötő gyapjuszövetből, eddigi szabásban és kivitelben.

c) Szörmés mellény, eddigi kivitelben és szabásban, azonban a derék körülbelül 8—10 cm.-rel hosszabbra készíttetik és csak felsőbb parancsra szereztetik be.

d) Örköpeny, eddigi kivitelben és szabásban, azonban tábori-zöld színben.

e) Botos.

Az örköpenyek és botosok a tél tartamára csak őrség részére szolgálnak.

19. Sarkantyú. Szolgálatban felcsatolható sarkantyú, szolgálaton kívül szeges vagy gépes huszársarkantyú az összes csendőrcsapattisztek és egyéb lovascsendőr-csapatszolgálatot teljesítők részére.

20. Oldalfegyver, kurtály.

Oldalfegyver:

a) szurony, mint eddig;

b) kard, mint eddig.

ad a). A nem lovasított tisztek és rangosztályba nem sorolt havidíjasok a szuronyon kívül, ha mint parancsnokok vagy beosztottak karhatalmi alkalmazásra egy csendőr gyalogosztaggal kivonulnak, kurtályt és tölténytáskát is viselnek.

A szurony mindenkor a legfelsőbb öltözetdarab felett a derékszíjon (bőrövön) hordandó.

A szuronyt szolgálaton kívül csakis azok a rokkantak és betegek viselhetik, akik rokkantságuknál és betegségüknel fogva kardot nem viselhetnek és bot, illetve szurony viselésére orvosi bizonyítvány alapján csapatparancsnokságuk, illetve az állomás-(tér-) parancsnokság részéről írásbeli engedéllyel bírnak.

ad b). A kard viselése úgy történik, mint eddig.

Az I. osztályu tiszthelyettesek szolgálatban és szolgálaton kívül gyalogtiszti kardot viselnek. Kivételt képez, ha mint járőrvezetők járőrszolgálatot teljesítenek, ekkor ugyanolyan oldalfegyvert viselnek, mint a járőr többi tagjai.

A II. és III. osztályu tiszthelyettesek, valamint továbbszolgáló altisztek, csendőrök és próbacsendőrök szolgálatban gyalogcsendőr-kardot (szuronyt) viselnek.

Lovas csendőregyének szolgálatban és szolgálaton kívül a lovascsendőr-kardot viselik.

Díszkivonuláshoz és őrszolgálatra kirendelt csapat (őrség) parancsnoka — a helyőrségekben — karddal vonul ki, a többiek szuronnyal.

A lovascsendőrök a díszkivonulásokkor valamennyien kardot viselnek.

Szolgálaton kívül és az irodákban a tisztek, rangosztályba nem sorolt havidíjasok és tovább szolgáló altisztek a számukra

eddig rendszeresített nikkelezett gyalogsági tiszti kardot viselik, illetőleg az utóbbiak viselhetik. A tisztviselői állománycsoportba tartozók — az állatorvosok stb. — az állatorvosok stb. — az eddig rendszeresített kardot viselik.

A kurtály 1905. M.

21. Szuronybojt.

a) Tisztek, tisztviselők és hasonló állásuak részére:

A szuronybojt aranyból van, a csukott bojtból és szallagból áll.

A bojt a rojtokkal borított magból és a gombból van összeállítva.

A mag egy tojásdad alakú puha fadarab, amely a gombig aranysárga gyapotfonalakkal van befonva, mi által ez megfelelő gömbölyűséget nyer. A magra egy rétegben illesztett 2 mm. vastag és 5 cm. hosszú rojtok sárga pamutzsinorból készülnek, amelyek egy-egy aranyfonállal vannak körülfonva.

A rojtok akként vannak alakítva, hogy a zsinórok szorosan egymáshoz illesztett és meghatározott hosszúságú hurkokat képeznek, a hurkok pedig rojttagokba vannak sodorva.

A rojtoknak erős bojttá kapcsolása céljából a hurokvégeken egy erős sárga gyapotfonal van áthúzva és megfeszítve, míg az egymással kapcsolatban álló rojttagok felső végei két gyengébb minőségű ilyen fonal által lánchurkolással vannak megkötve.

A gomb mindkét oldalán 8—8 mm. széles piros-fehér-zöld (nemzeti szín) színek alkalmaztatnak, amelyeket a gomb mindkét oldalán a magyar szent korona — fényes aranyból hímezve — díszíti. A nemzeti színek és pedig a piros és zöld-piros, illetve zöld cérnázott selyem, a fehér ezüstoffonállal körülfonott pamutfonalakkal készülnek. A gomb hosszszélei fényes aranyszálakkal vannak vízszintes irányban beszegve.

A szallagilleszték helye két-, a rojtoké négy sor kétszeresen sodrott aranyzsinórral van fedve.

A kétrészben fektetve 33 cm. hosszú, 1.8 cm. széles aranyzallag a hosszúságban két fénytelen aranyfonállal van csikozva és mindkét vége a bojtgombra van erősítve.

A bojt feneke aranysárga clottal van fődve.

b) Rangosztályba nem sorolt havidíjasok részére általánosságban az a) alatt leírotthoz hasonló, csak hogy az arany helyett

ezüst alkalmaztatik és a magyar szent korona aranysárga selyemből készül.

c) Altisztek részére: általánosságban a b) alatt leírthoz hasonló, csak hogy az ezüst helyett tábori barna selyem alkalmaztatik, kivéve a szallag és a rojtok illesztékhelyein, valamint a gomb hosszszélein levő beszegést, amelyek ezüstből készitve maradnak.

d) Csendőrök és próbacsendőrök részére: olyan, mint eddig az altisztek részére volt rendszeresítve, azonban aranysárga gyapju helyett tábori barna gyapjuból készül és a szalagban eddig beszöve volt fekete gyapjucsikok helyett tábori barna gyapotcsikok alkalmaztatnak.

A bojt gombja teljesen, a rojtok illesztékhelye pedig hat sor nemzeti szín (piros-fehér-zöld) gyapjuból készült, 2 mm. vastag zsinórral van fedve, illetve díszítve.

A gyapjufonalak helyett pamutfonalak is használhatók.

A szuronybojt kizárólag csak szuronyhoz és gyalogcsendőrkardhoz viselendő. Ha a legénység szolgálatban szuronyt és kardot is visel, úgy a szuronyra bojt nem alkalmaztatik.

A szuronyra való felillesztése a bojtnak úgy történik, mint eddig.

22. Kardbojt.

a) A tisztek, tisztviselők és hasonló állásuak részére: aranyból készült bojt és szalagból áll.

A bojt gombból és sodralékokból áll. A fagomb mindkét oldalán 8—8 mm. széles piros-fehér-zöld (nemzeti) szín van alkalmazva, amelyeket a gomb mindkét oldalán az aranyból himzett magyar szent korona díszit. A nemzeti szinek és pedig a piros és zöld szinek, piros, illetve zöld cernázott selyem-, a fehér ezüst fonállal körülfont pamutzsinórból készülnek.

A lovascsendőr és csapattisztek által viselt kardhoz a kardbojt szalagja, ezenfelül ugyanolyan anyagból készült, eltolható csokorral van ellátva.

b) Rangosztályba nem sorolt havidíjasok részére: általánosságban az a) alatt leírthoz hasonló, csak hogy az arany helyett ezüstből és a magyar szent korona aranysárga selyemből készül.

c) Altisztek részére: általánosságban a b) alatt leírotthoz hasonló, csak hogy az ezüst helyett tábori barnaselyem van alkalmazva, kivéve a szalag és a sodralékok illesztékhelyén, valamint a gomb hosszszélein levő beszegést, amelyek ezüstből készülnek.

d) Csendőrök, próbacsendőrök részére: általánosságban a c) alatt leírotthoz hasonló, csak hogy az összes részek selyem és ezüst helyett gyapju- vagy pamutfonálból készülnek.

A kardbojt kizárólag a hosszú kardhoz viselendő, felillesztése úgy történik, mint eddig.

23. Kardkötő, mint eddig rendszeresítve volt, csak hogy a kardkötőt a tisztek és hasonállásuak aranyhímzésű, a rangosztályba nem sorolt havidíjasok ezüst hímzésű, altisztek tábori barnaselyem, hosszközepén meggyzínvörös fonállal átszőtt paszománnyal viselik.

24. Jelsípzsínór, járőrtáska, kard- és szuronyhüvelytáska, kézibilincs és füzőlánc lakattal, úgy mint eddig, rendszeresítve volt.

25. Hátizsák tábori zöld színben az ismert alakban. Viselendő vezényléseknél, áthelyezéseknél, oly szolgálatoknál, melyek előreláthatólag hosszabb időre terjednek s a járőrtáska az elviendő holmi csomagolására nem elegendő.

26. Parancsörtishti jelvény.

A parancsörtisztek felismertető jelvénye a rendszeresített bőröv vállszíján alkalmaztatik.

A később kiadásra kerülő ábra szerint a vállszíj elülső részén egy aranyozott fémkorong oroslánfővel van alkalmazva, mely szájában karikát tart, amelyről két darab 26 cm. hosszú aranyozott fémlánc lóg le. E láncok alsó végéhez a hasonló anyagból készült és a felső részén aranyozott fémgömbön végződő jelsíp karikája van erősítve.

Az említett korong alsó szélétől 23.5 cm.-nyire a magyar állam címere aranyozott fémből, emellett pedig a vállszíj szélén aranyozott fémből készült síphüvely van felerősítve. A síphüvely végei aranyozott fémkarikákkal, közepén pedig szintén aranyozott fémből készült cserlombokkal vannak díszítve.

A jelsípöt (használaton kívül) hüvelyébe dugva kell tartani.

27. Rendjelek és diszítmények, mint eddig.

A szalagsávok több sorban egymás alatt 1.5 cm. sortávolságban, 4—4 szalagsáv I—I sorban viselendő.

A külföldi kitüntetések szalagsávjai a belföldi kitüntetések szalagsávjai alatt a mell baloldalán külön sorban viselendők, tehát olyanoké is, melyeknél a kitüntetés viselési módja az illető utasításokban vagy alapszabályokban nem a mell baloldalán van előírva.

Az államfő által megtartandó megszemlélések alkalmával a kivonuló csapatok az összes kitüntetések a zubbonyon stb. viselik.

Kitüntetések a köpenyen a jövőben nem viselhetők.

A külföldi rendjelek, diszítmények szintén az illető utasításokban vagy alapszabályokban megállapított nagyságokban, alakban és módon viselendők. (Ezzel az 1917. évi 85. számú Rendeleti Közlönyben (Szabályrendelet) közzétett 16668/el. 2. számú körrendelet hatályát veszti.)

Belföldi rendjelek tulajdonosai külföldi kitüntetések egyedül nem viselhetnek.

III. Viselésre megengedett cikkek:

1. Körköpeny tisztek, tisztviselők és rangosztályba nem sorolt havidíjasok részére, mint eddig. A mellzsinórzat tiszteknél és hasonállásuaknál sötét tábori zöld selyem, a pitykék és a galambkosarak arany-, a rangosztályba nem sorolt havidíjasoknál sötét tábori zöld gyapju-, illetve ezüst fonalból vannak készítve. Viselete, mint eddig.

2. Szörmegallér a köpenyhez kávébarna színben az összes havidíjasok részére.

3. Szörmebélés a köpenyhez bármely színben az összes havidíjasok részére.

4. Drapp-pejacsevich pantalló, mint eddig az összes havidíjasok részére.

5. Fekete-, barna- és lakk- egész (magas szárú) cipő fűzve és símán az összes havidíjasok részére; fekete vagy barna, finom, díszítés nélküli fűzős vagy síma cipő az összes csendőrségi egyének részére.

6. Barna- és lakkcsizma. Előbbi az összes havidíjasok, utóbbi csak tisztek és hasonállásuak részére, mit eddig.

7. Sárcipő összes havidíjasok és altisztek részére.

8. Nadrágbőrözet a lovagló nadrághoz, a térd belső részének és az ülőrész bevonhatására.

9. Gyászfátyol tisztek részére a balkaron, mint eddig.

10. Fülvédő az összes havidíjasok részére.

11. Nyakravalók és nyakszegélyek, kemény, fehér vászongallér, elől nyitva vagy elől fekete, vagy tábori zöld nyakravalóval, puha fehér és tábori zöld dupla vászon (selyem) gallér, elől gombokkal. A gallér kihajtása a zubbony gallérjára tilos.

IV. Kihordandó régi egyenruházati cikkek.

Ide soroltatnak:

a régi szabásu és színü legénységi sapkák,
 „ „ „ fekete sapka,
 „ „ „ csukaszürke sapka,
 „ „ „ Bocskay-süveg,
 „ „ „ és színü zubbonyok,
 „ „ „ és színü köpenyek,
 ujjas vállgallér,
 a régi szabásu és színü nadrágok,
 „ „ „ szürke lovagló nadrág,
 „ „ „ rövid köpeny,
 „ „ „ mente,
 „ „ „ szörmekabát,
 „ „ „ bekecs,
 „ „ „ dolmány,
 „ „ „ attilla,
 fekete csizmák (lakk csizmák kivételével),
 bőrlábszáróvók,
 halinacsizmák,
 hordszój a bőrövhöz.

Az említett cikkek egyelőre — egy későbbi időpontban meghatározandó időpontig — még viselhetők, de csakis abban a kivételben, amint azok rendszeresítve voltak. Minthogy azok további viselésének beszüntetése előreláthatólag már akkor fog bekövetkezni, amikor az új cikkek készítéséhez elegendő anyag fog rendelkezésre állani, saját érdekében áll mindenkinek, hogy régi rendszerü egyenruházati cikkeket ne készíttessen.

A régi rendszerü díszfövegek — a tollas csendörkalap kivételével — és az úgynevezett szovjetföveg viselése tilos.

A régi rendszerü dolmányok és atillák az annak idején rendszeresítve volt rendfokozati jelvényekkel viselendők. Az új rendfokozati jeleknek ezen való alkalmazása tilos. A régi rendszerü zubbonyokon azonban feltétlenül az új hajtókák és rendfokozati jelek alkalmazandók. Az átalakítás mielőbb, de legkésőbb 1921. évi július hó végéig foganatosítandó, ezen időponton túl a zubbonyon régi hajtókák és rendfokozati jelek nem viselhetők.

A régi rendszerü zubbony bal felső zsebének közepén és a köpeny bal felső részén eddig alkalmazott nemzeti színü szalag további viselése beszüntettetik.

V. Polgári ruha viselése.

Tényleges állományu tisztok és hasonállásúak által polgári ruházat szolgálaton kívül mindenkor viselhető, kivéve az ünnepestélyes alkalmakat, amikor egyenruha viselése kötelező.

Szolgálatban és irodában polgári ruházat nem viselhető.

Tényleges állományu rangosztályba nem sorolt havidíjasok és altisztek, valamint egyéb tényleges állományu legénység polgári ruhát nem viselhetnek.

A viselendő polgári ruhának mindenkor kifogástalannak és a tiszti állás tekintélyének megfelelőnek kell lennie.

A várakozási illetékekkel vagy minden illeték beszüntetésével stb. szabadságolt havidíjasok polgári hivatalokban, valamint bármilynemű más, nem katonai foglalkozásnál katonai egyenruhát nem viselhetnek.

Ezzel az 1920. évi 75694/el. A. számú, a polgári ruházat viselésére vonatkozó körrendelet (48/1920. sz. Szabályrendelet) hatályon kívül helyeztetik.

VI. Megjegyzések és egyéb rendelkezések.

A rendszeresített cikkek előzetes bizottsági tárgyalások alapján alapos és beható megfontolás után célszerűség és tetszetősség legmesszebbmenő szem előtt tartása mellett lettek meghatározva, azért azok bármilynemű átalakítása vagy bármily eltérő alakban való viselése tilos.

Nem rendszeresített cikkeknek és rendfokozati jeleknek viselése ugyancsak tilos.

Menték anyag hiányában egyelőre nem fognak beszereztetni, ilyenek ezidőszerint nem is igénylendőek.

A legénységnek kiadott ruházati cikkek belülről, az ismert helyen, az illetők nevét tartalmazó névcédulával látandók el, mint eddig.

Figyelemmel az állam súlyos anyagi helyzetére, az ujonnan rendszeresített cikkek csak akkor lesznek fokozatosan beszerezve, amidőn az állam teherviselő képességéhez mértén a beszerzési költségek előzetesen költségvetésileg már biztosítottak.

Költségkímélés szempontjából a legénységi és a rangosztályba nem soroló havidíjasok számára kiadott zubbonyok átmenetileg a régi szabásban és színtelen vállszalaggal, de lehajtott gallérral készülnek.

A beszerzési nehézségek miatt egyelőre csupán khaki színű

ruházat beszerzése sikerült. Az átmenet a tábori zöld színű ruházatra a már kiadott vagy kiadandó ruházati cikkek kihordása után, — a köpeny kihordási idejét alapul véve, — tehát legkorábban 3 év múlva történhetik csak meg.

A csendőrséghez vezényeltek (tiszték, legénység stb.) csendőrségi hajtókát nem viselhetnek, de hogy a hadseregbeliektől megkülönböztethetők legyenek, általuk a sapka bal oldalán a régi tábori csendőrjelvény (a füstölő bomba) viselendő.

A csendőrségi hajtókát csak csendőrségi vizsgát tett egyének viselhetik.

VII. Az egyenruha viselésének módjai.

1. Járőr (közbiztonsági) szolgálatokban a viselendő legénység és rangosztályba nem sorolt havidíjasok által az u. n. járőröltözet kalappal, tiszték bőröv, vállszíjjal, egyébként úgy, mint a legénység.

2. Rendes kivonulásoknál gyakorló öltözet, legénységi és rangosztályba nem sorolt havidíjasok által szolgálati ruha sapkával, tiszték és hasonállásuk által zubbony, lovagló- vagy térdnadrág, vagy bármilyen pantalló és sapka.

3. Díszkivonulásoknál és szemléknél az öltözet dísz. Viselendő a járőröltözet és kalap, rangosztályba nem sorolt havidíjasok és tiszték stb. bőröv, vállszíjjal.

4. Udvari ünnepek, fogadások, bemutatkozások és egyéb hasonló alkalmakkor az öltözet ünnepi. Viselendő legénységi és rangosztályba nem sorolt havidíjasok által a szolgálati ruha kalappal, utóbbiaknál pantallóval is, tiszték és hasonállásuk szolgálati ruha a kalappal, esetleg bőrövvel.

5. Társaságban s nyilvános helyeken öltözet társasági, illetve kimenő. Legénységi és rangosztályba nem sorolt havidíjasoknál sapkával, tiszték és hasonló állásuk által a) zubbony, lovagló vagy térdnadrág, vagy bármilyen pantalló és sapka, b) régi díszkabát (dolmány) fekete vagy fehér pantalló és fekete sapka.

Megjegyzés: 1. kalappal el nem látottak sapkával vonulnak ki;

2. régi díszkabáthoz (dolmányhoz) sem tábori zöld pantalló, sem tábori zöld nadrág, sem tábori zöld sapka nem viselhető. A régi díszkabát (dolmány) a régi fekete sapkával, a rendes szolgálatban (járőröltözet nem tévesztendő ezzel össze) és rendes kivonulásoknál esetleg lovagló nadrággal is viselhető.

3. A viselésre megengedett cikkek csak rendes szolgálatban (rendes kivonulásoknál), szolgálaton kívül és irodában viselhetők akkor, ha az egységes fellépés (megjelenés) külön elrendelve nincs.

4. Tisztek ünnepélyes alkalmakról (kivonulások kivételével) és társaságban csakis fekete pantallót viselhetnek.

5. Szolgálaton kívül, továbbá irodai és laktanyai szolgálatban a fekete pantalló vagy táborig zöld pantalló egyformán viselhető.

6. Járőrszolgálatnak tekintetnek a Cs—1. a) Függelékben előírt „Rendes“, „Felszólított“ és „Ellenőrző“ szolgálatok és karhatalmi kivonulások.

VIII. Járőröltözet.

a) Gyalogjárőr részére. Bakancs vagy fűzős cipő, illetve térdnadrág lábtekerccsel, télen térdcsizma és térdnadrág, zubbony, tollas csendőrkalap, télen és hideg időjárásakor köpeny, nyáron nyári ruházat, bizonytalan időben esőköpeny.

b) Lovasjárőrök részére. Ugyanaz, mint a gyalogjárőrök részére, bakancs helyett, lóval való kivonulás alkalmával, csizma és lovaglónadrág (télen és hideg időjárás esetén köpeny, mente, nyáron nyári zubbony).

c) I. oszt. tiszthelyettes. Ha mint járőrvezető teljesít szolgálatot, ugyanúgy öltözködik, mint a vele kivonuló járőrtárs.

Ha egyedül megy szolgálatba, a szolgálat minémisége szerint karabéllyal vagy forgópisztollyal felszerelve vonul ki.

IX. Felszerelés járőrök részére.

a) Gyalogjárőr részére. Teljes felszerelés, mely áll töltött karabélyból, a feltüzött szuronnyal, 20 darab éles töltényből, gyalogcsendőr kardból, kézi bilincsből, járőrtáskából és jelsíp-zsinór.

b) Lovasjárőrök részére. Mint a gyalogjárőrnél, de a járőr tagjai gyalogcsendőr kard helyett lovascsendőr kardot viselnek és a karabélyon kívül magukkal viszik az ismétlőpisztolyt is 20 darab éles tölténnyel.

X. Köpenyek viselése nyáron járőrszolgálatban.

Az őrsparancsnokok az illető vidék klimatikus viszonyaira, valamint a beállható időváltozásokra a szolgálatba való elindulás

előtt figyelemmel legyenek, nehogy a köpeny nélkül kivezényelt csendőrök esőtől vagy átázás, különben éjjel és reggel a harmat vagy dér és egyáltalában a hideg időjárás behatása folytán meg-hüléseknek kitétessenek és ezáltal egészségi állapotuk és szol-gálati képességük könnyelműen kockára tétessék. A köpeny, ha fel nem öltve vitetik a járőr által szolgálatba, koszoruba kötve hordandó (hátizsákra málházva).

XI. Járőrtáskák viselése.

A járőrtáskát a csendőrök a rendes és a nyomozó szolgál-atba, továbbá állomáshelyen teljesítendő, 24 óránál hosszabb szolgálatokba magukkal viszik, ellenben a következő szolgálatok-bar: a táskát otthon hagyható:

A hely-, vasuti, folyamátkelési, vásár-, búcsu-, fürdőügyeleti s utijárőrszolgálatban, továbbá 24 órán túl nem terjedő fogoly-és egyéb kíséretnek vagy fedezeteknél, segély vagy karhatalmi és az ellenőrző szolgálatoknál.

Elvül szolgáljon, hogy kivéve a rendes és nyomozó szolgál-atot, minden más szolgálatnál, ha a csendőr 24 órán belül a laktanyába visszatérhet, a táskát otthon hagyható.

Ha vásárok, búcsuk stb. alkalmával idegen örsöktől kise-gítéskép érkező csendőrök járőrtáskával felszerelve vonulnak a kisé-gítést kérő örsre, a táskát — ha a vásárra stb. ügyeleti szolgálat teljesítése végett kimennek — a laktanyában hagyják.

A lovascsendőrök, ha lóháton teljesítenek szolgálatot, a járőrtáskát nem viszik magukkal, hanem a szolgálatba viendő tárgyakat a málházukába csomagolják.

Ha a lovascsendőr gyalog indul szolgálatba, akkor a forgó-pisztoly a töltényekkel hagyandó otthon.

Az egyetlen komoly és tartalmas katonai- és csendőrségi hetilap a

HONVÉDELEM

Főszerkesztő: SZOMBATHY KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., Rökk Szilárd-utca 4.